

LÆSE- GUIDE

LÆRE
MIDDEL
DK

TIL ARTIKLEN:

Danske gymnasieelevers multi- modale anvendelse i fysiske og digitale læringsrum

Et observationsstudie af danske gymnasieelever, med henblik på undersøgelse af deres faglige læsning

Af Michael Juul Nielsen & Lasse Bo Jensen

14 **Learning Tech**

Tidsskrift for læremidler, didaktik og teknologi

Udgivet af Læremiddel.dk 2024

02

HVORFOR SKAL DU LÆSE ARTIKLEN?

Du skal læse denne artikel, hvis du er nysgerrig på, hvad der kendetegner danske gymnasieelevers anvendelse af digitale læremidler. Du får indblik i elevers rige individualiserede medieøkologi, hvor de udviser en høj grad af multiplexing og singletasking, når elever i synkron som asynkron læringsaktiviteter anvender digitale læremidler. Du præsenteres desuden for fire digitale elevtyper, som adskiller sig fra traditionelle elevtyper, ved bl.a. at anvende digitale læremidler til transformation af de læringsrum, de befinder sig i. Med udgangspunkt i disse elevtyper udvikles designprincipper til digitale læremidler der kan understøtte elevtyper og deres anvendelse af multimodalitet, hvilket præsenteres i artiklen.

HVAD KENDETEGNER ”DIGITALE ELEVER”?

Artiklen identificerer fire temaer, der karakteriserer gymnasieelever. Eleverne mestrer digitale arbejdsformer samt en høj grad af kollaborativt samarbejde. Der er en mangfoldighed af læremidler i spil i den daglige undervisning og lektielæsning, hvilket eleverne håndterer forskelligt i deres læring, nogen anvender mange læremidler til at løse en given opgave, og kan multiplexe, hvor andre distraheres og bliver mere passivt underholdt. Særligt i lektielæsningen træder det individuelle frem, hvor eleverne sidder eller ligger i sengen og laver opgaver, men også i klasserummet er der elever, der foretrækker det individuelle arbejde. Det sidste tema der træder frem, er distraktioner, hvilket både kan skyldes distraktion fra fx deres mobile enheder eller at de ikke kan forstå lærernes instruktioner.

ER GYMNASIESKOLEN UNDER FORANDRING?

Artiklens undersøgelser, designprincipper og prototypers iteration viser en dansk gymnasieskole, der på den ene side ikke har ændret sig i sit læringsteoretiske ståsted, og på den anden side udfordres af elevers digitale vaner, læsestrategier og teknologier der finder vej ind i læringsrummet. Igennem observationer, indhentning af levede erfaringsbeskrivelser og afholdelse af interviews som led i prototypernes iterative designudvikling, var det tydeligt, at særligt to læringsteorier er dominerende for den undervisning der har kunnet observeres. Disse er den socialkonstruktivistiske læringsteori og den pragmatiske læringsteori.

HVAD ER DET FOR EN SLAGS ARTIKEL?

Artiklen består af en analyse af observeret undervisning, hvor tre gymnasieklasser på henholdsvis STX, HHX og HTX blev fulgt en tilfældig skoledag. Disse direkte observationer blev suppleret med skriftlige levede erfaringsbeskrivelser fra elever, der beskrev deres lektielæsning væk fra skolens fysiske domæne. Denne indsamlede empiri blev efterfølgende analyseret, med anvendelse af teoretiske begreber omhandlende teksthændelse, tekstpraksisser, læsestrategier, kognitiv belastning, undersøgende og udforskende fællesskaber, medieøkologi og affordances, hvor der særligt er fokuseret på læsesituationer. Analysens formål er at undersøge, hvilken rolle og betydning det digitale læremiddel indtager i elevers læring.

ARTIKLENS OPBYGNING

Indledning og baggrund:

Artiklen indledes med en rammesætning om brugen af digitale læremidler i den danske gymnasieskole. Dette følges op med et baggrundsafsnit, hvor der introduceres til, hvad anden forskning har vist når det kommer til at forstå digital læsning og brug af læremidler.

Teoretisk grundlag og metode:

Der redegøres dernæst for det teoretiske grundlag undersøgelsen hviler på. Anvendte teorier er bl.a. Community af Inquiry Framework, om kollaborationsprincippet i et multimodalt miljø samt principper til reduktion af uvedkomme støj. Metodisk er Design Based Research anvendt til udvikling af designprincipper. Udviklingen skete på baggrund af litteraturreview, feltstudie, levede erfaringsbeskrivelser samt afholdelse af workshops.

Analyse:

Efter metodeafsnittet følger en analyse af den observerede undervisning, levede erfaringsbeskrivelser, der på forskellig vis illustrerer digital faglig læsning og elevers medieøkologi i deres uddannelsespraksis.

Resultater:

Efter analysen sluttet artiklen af med præsentation af, hvad der kendetegner elevernes faglige digitale læsning, de faglige rum eleverne arbejder i, og hvordan det påvirker deres læring.

HVAD FINDER FORFATTERNE UD AF?

Forfatterne viser, at danske gymnasieelever udviser en rig individualiseret medieøkologi samt en høj grad af multiplexing og singletasking i anvendelse af digitale læremidler, hvilket medfører, at Illeris' didaktiske trekant er udfordret i sin traditionelle forstand. Ud af undersøgelsen træder fire digitale elevtyper frem, som adskiller sig fra traditionelle elevtyper, ved bl.a. at anvende digitale læremidler til transformation af de læringsrum de befinder sig i. På baggrund af analyserne diskuteres, hvordan elevadfærden kan styrke fællesskaber i transformerende læringsrum, hvordan elevers multimodale blik kan kultivere Expert-like Learner kompetencer, og hvordan den nye digitale virkelighed understøtter de traditionelle læringsteoretikere, som den danske gymnasieskole bygger på.

Gå til YouTube-kanal

BLIV KLOGERE

Find video-explainers på begreber, som er nyttige at kende til, når du læser forskningsartikler.

Du finder alle videoer på vores [YouTube-kanal](#) og på [Learning Techs hjemmeside](#).